

NOBELVÄNNEN

Nr 1

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2026

STOPPA PRESSARNA! Sista pappers-tidningen av Nobellvännen?

Läs mer på sidan 33

Innehåll:

Nobelmuseets Vänners Styrelse 2026	3
Ordföranden har ordet	4
Rapport från verksamheten, Alfred Nobels Björkborn	6
Medlemsfest hösten 2025	9
Världspremiärfilm, Alfred Nobel – Kärlek & Dynamit	11
Nobeldagen 2025 – Högtidshållandet av Alfred Nobels minne.....	13
Nobelstal 2025	15
Nobelmuseets vänners årsmöte 2026	19
Chef för Bergslagens artilleriregemente – ny ordförande för stiftelsen Alfred Nobels Björkborn	27
Volontär på laboratoriet under vår och sommarsäsongen 2026.....	28
Två stora namn i mitt liv!	29
Sista papperstidningen – Redaktörens reflexioner.....	33
Medlemsinformation, öppettider mm.	37

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner.
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk.

Omslagsbild: Nobelvännen tidningar under årens lopp. Foto Jaana-Kaisa Björk

KARLSKOGA
FOLKHÖGSKOLA

Utbildning · Catering · Restaurang · Konferens · Vandrarhem

Kontakt: 0586-646 09 | karlskogafolkhogskola.se

Nobelmuseets Vänner Styrelse 2026

Ordförande	Ulrika Lundgren	ulrika.lundgren59@gmail.com
Vice ordförande	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand	smorfeldthafstrand@gmail.com
Kassör	Sif Eklund	sif eklund@gmail.com
Medlemsregistret	Anita Öjendal	anita@ojendal.se
Redaktör Nobelvännen	Jaana-Kaisa Björk	jaanakaisa.bjork@outlook.com
Ledamot	Hans Johansson	banza52@gmail.com
Suppleant	Boo Thuvander	boo.thuvander@telia.com
Suppleant	Mariat Olén-Widenberg	marita.widenberg@gmail.com
Suppleant	Gun Enoch	gunn.enoch@gmail.com
Suppleant Redaktör hemsidan	Olof Frisk	olof.frisk@gmail.com
Revisor	Birgitta Öster	birgitta.oster54@gmail.com
Revisor	Per Aspeli	per.aspeli@hotmail.com
Revisorssuppleant	Eva Hyvärinen	eva.hyvarinen@yahoo.com
Adjungerad	Anneli Lyckeborn	anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se
Valberedning	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
Valberedning	Dan-Åke Widenberg	danake.widenberg@gmail.com

Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund

Ordföranden har ordet

Nytt år och nya möjligheter och varmt välkomna till ett nytt nummer av tidningen Nobelvännen. Alfred Nobels signum var ju att se möjligheter i allt och med 335 inregistrerade patent kan eftervärlden inte annat än lyfta på hatten för denna världsmedborgare.

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner försöker också se möjligheter och skapa bästa effekt för medlemsavgiften. Kostnaderna, framför allt för utskick av tidningen via post, har blivit så höga att vi har utrett tidningens framtid i tryckt form. Enligt vad som skrevs i tidning 2 hösten 2025, har styrelsen därför diskuterat om det är möjligt att helt övergå till en digital utgåva på vår hemsida nobelvannen.se. Annonserna i tidningen har ställt sig positiva till att fortsätta sponsra Nobelvännen genom att betala annonskostnaden som då täcker kostnaden för bl.a. layout av tidningen. Dock sker då inte något utskick av tidningen i pappers-

form. Ett underlag har presenterats för styrelsen som beslutat att ta upp detta på årsmötet i mars 2026, för beslut.

Det finns platser som formar en människa och så finns det platser där en människa formar sin eftervärld. För Alfred Nobel blev Karlskoga ett hem och en effektiv arbetsplats under de avgörande år för hur eftervärlden skulle minnas hela hans gärning via den svenska Nobelprisutdelningen. Men Alfred Nobel bodde ju också i Paris. När han slog sig ner i den franska huvudstaden var det i en stad som pulserade av vetenskapliga landvinningar, litterära salonger och industriell expansion. Här rörde sig Alfred obehindrat mellan laboratorier och middagsbord, mellan affärsförhandlingar och filosofiska resonemang. Han var språkkunnig, tekniskt briljant och samtidigt existentiellt sökande. I Paris förenades entreprenören och tänkaren. Hans bostäder i staden var inte bara adresser; de var arbetsrum, experimentverkstäder och mötesplatser för tidens intellektuella. Här förfinades hans uppfinningar, här utvecklades hans internationella nätverk, och här mognade de tankar som så småningom skulle ta form i det svenska testamente som lade grunden för Nobelpriset. I Paris fann han en miljö som accepterade hans natur, industrimannen som skrev poesi, kemisten som grubblade över fred, affärsmannen som bar på en djup känsla av ansvar. I denna spänning växte visionen om priser som skulle belöna

det som gagnar mänskligheten mest.

I höst får Nobelmuseets Vänner möjlighet att själva följa i hans fotspår. Under sakkunnig ledning av Inger Höjenberg, författare till Alfred Nobel i Paris, besöker vi de miljöer där Nobel levde och verkade. Att stå på platsen där han arbetade, att se de kvarter som omgav honom, ger en annan dimension än arkivens och böckernas. Det påminner oss om att historien alltid är förankrad i konkreta rum. Det är också därför Nobelmuseets Vänners uppdrag har som mål att ekonomiskt och praktiskt medverka till Nobelmuseets drift och utveckling i Karlskoga.

Att anordna medlemsträffar, konserter, föreläsningar och studieresor för medlemmar. För oss i Nobelmuseets

vänner är denna resa mer än en studieresa. Den är en möjlighet att fördjupa vår förståelse av den människa vars namn blivit synonymt med vetenskaplig och humanistisk fulländning. Genom att närma oss hans vardag, hans hem, hans arbetsmiljö, närmar vi oss också kärnan i Alfred Nobels vision.

Utan Nobelmuseets fantastiska personal med verksamhetschef Anneli Lyckeborn i spetsen, hade vi inte haft den verksamhet på Alfred Nobels Björkborn, som finns idag. Ni medlemmar är självklart de viktigast vi har! Möjligheterna för föreningen att ge stöd till Nobelmuseet ökar, ju fler medlemmar vi är. Varmt Välkomna alla medlemmar till en vår i Alfred Nobels anda.

BAE SYSTEMS

Rapport från verksamheten, Alfred Nobels Björkborn

December månad, som bestod av tre veckor med aktiviteter, innan vi gick på juledighet den 18 december, försvann snabbt. Ett par ganska stora julfester hann vi med att ha för några av våra närmaste företag. Fler hade önskat att ha sina fester här men där skulle man vara runt 200 personer och det kan vi inte ta emot här tyvärr. Nästa alla dagar i december var bokade för någon aktivitet, guidning, konferenser, avslutningar, julfester eller privata fester. Så efter att julbord serverats för ordinarie personal samt timanställda gick vi på en välförtjänt vila och julfirande. Vi öppnade igen efter helgerna med undantag på dagar för två Minnestunder, som har ökat i antal hos oss. Det fanns tyvärr inget serveringsställe i Karlskoga som hade öppet då så vi bestämde att ta emot dem. De var nöjda och jag tror att det blev bra reklam för oss.

Bokningar för 2026 har börjat komma in, speciellt inför privata arrangemang under sommaren. Alla helger från mitten av maj till slutet av augusti är redan uppbokade. Det är också en del som redan har bokat in sig i januari och februari. Lilla Mötesplatsen har fått ett uppsving och används flitigt av våra närliggande företag. Luftvärnsföreningen fortsätter med bokningar en till två gånger

per månad då ca 80 personer träffas och har föredrag. Munsänkarna träffas också en gång per månad för att smaka och testa viner.

Planering sker nu i januari för att ta emot elever med den så kallade kulturpengen från Karlskoga kommun. Det är årskurs 4 och 5 som ska komma på besök och ha kemishow samt en berättelse om Alfred Nobel. Detta sker i samband med våra volontärer, som är före detta kemister och Peter Tikkanen från Karlskoga kommun. Det brukar vara omkring 600 elever som kommer till detta evenemang.

I år finns det pengar för att rusta lite i Mötesplatsen, diskussioner pågår med Karlskoga kommun om en eventuell utbyggnad för att få in personalrum, förråd samt toalett så att vi kan hyra ut även den lilla delen separat, där det finns stor efterfrågan för. Vi ska bara hitta en bra lösning samt när man kan göra detta för att inte störa gästerna för mycket. Läckan i taket på Herrgården är tillfälligt åtgärdad men här måste man öppna taket och täta när det blir varmare ute.

Trafikproblemen fortsätter utanför grindarna till Nobelverkens område och det drabbar också oss. Ibland är det så långa köer in här att man får stå still i ca 20 minuter. En ny väg är på

gång som kommer att avlasta d Under julhelgerna fick vi rejält med snö och detta ställde till att vi inte fick snöröjning i tid för våra anställda som skulle arbeta här. En diskussion uppkom med kommunen om vem och var man skulle ploga. Efter en del diskussioner och framtagande av avtal löst vi det. e 400 bilar som passerar här men det tar sin tid innan man hittar en lösning ut till huvudvägen. Några nya idéer till laboratoriet är också på gång. I det rum som används till kemishowerna kommer det att vara en historia om vår klockstapel som har stått utanför Herrgården samt en liten miniatyr av den.

Arbetet inför bokslutet har börjat med hjälp av Maria som brukar göra bokslutet. Vi inventerar och tar fram allt material som de önskar få. Vi försöker att kunna engagera en ny revisor, så några offerter är på ingång. Men vår ”gamla” revisor får göra jobbet denna gång för året 2025.

Det har varit en del sjukdomar för vår personal, i samband med influens-

avågen bland annat. Vi försöker dock att hjälpas åt med de arbetsuppgifter som behöver göras.

Vi håller nu också på att planera för sommarsäsongen, så att vi kan få ut uppgifter om när vi öppnar och stänger. Sommarpersonal ska sökas samt feriejobbare från Karlskoga kommun.

*Anneli Lyckeborn
Verksamhetschef*

Anneli Lyckeborn, Verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Jaana-Kaisa Björk

KARLSKOGA
MAXI
ICA STORMARKNAD

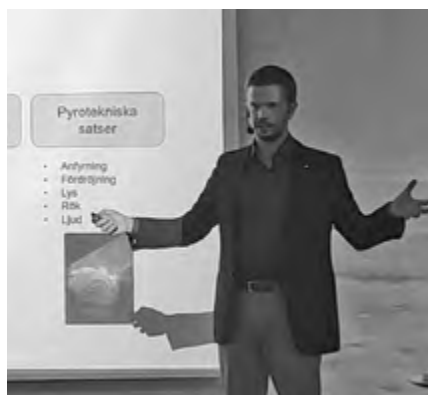
Medlemsfest hösten 2025

Festglada Nobelvänner från vänster Valter Järn, Edit Oldenburg, Christel Nilson, Siv Andersson, Anne-Marie Berger, Ann-Christin Järn. Foto Jaana-Kaisa Björk

Motsatsen till att fira Nobeldagen till minne av Alfred Nobels dödsdag, firar vi på Nobelmuseets vänner också Alfred Nobels födelsedag. Vi firar med en höstfest den närmaste fredagen som infaller den 21 oktober som är Alfred Nobel födelsedag. Vi börjar alltid med ett föredrag, i år om Krut och andra Explosivämnen om sprängkapseln, Alfred Nobels mindre kända uppfinning av Andreas Norberg, krutexpert och specialist inom pyroteknik och primärsprängämnen inom SAAB Dynamics, Karlskoga. Andreas har jobbat som pyrotekniker i 17 år varav de senaste 13 åren inom Utveckling och är en av Sveriges mest rutinerade utbildare i explosivämneskunskap.

Därefter gick vi till bords och avnjöt en god tre-rätters middag tillsammans. Under kvällen höll Ulrika Lundgren, ordförande på Nobelmuseets vänner tillsammans med

Andreas Norberg håller föredrag om Krut och andra Explosivämnen om sprängkapseln. Foto Jaana-Kaisa Björk

Elisabeth Röckert, tidigare verksamhetschef på Nobelmuseet i ett kåseri "Hur tokigt det kan bli" om en besökande brittisk präst som läser en text till folket med en värmlänning, som översätter på värmländska. Ett välfyllt bord med lotterivinster lockade alla att köpa lotter och bidra till kassan för Nobelmuseets vänners verksamhet.

Bandet BasBjörk, Kjell Andersson

piano och Mikael Björk, kontrabas underhöll mellan varven. Under kvällen framfördes två allsånger, en om Karlskoga och en om Björkborn vårt utflyktsmål, text av Stig Ernst Söderkvist, som Marita Ohlén Widenberg, tidigare ordförande, hade hittat i sina gömmor. Sången fick avsluta kvällens festligheter.

Jaana-Kaisa Björk

Ulrika Lundgren, ordförande på Nobelmuseets vänner och Elisabeth Röckert, tidigare verksamhetschef på Nobelmuseet håller i ett kåseri om "Hur tokigt det kan bli". Foto Jaana-Kaisa Björk

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

Världspremiärfilm, Alfred Nobel – Kärlek & Dynamit

Den 18 november var det världspremiär för filmen Alfred Nobel – Kärlek & Dynamit på Nobelmuseet i Karlskoga. Filmvisningen presenterades för en inbjuden publik på Mötesplats Alfred Nobel. Filmen handlar om Alfred Nobel mitt i livet med arbete med krut och dynamit. Samtidigt sökte han som alla andra kärlek i sitt liv. Alfred Nobel hade annonserat efter sekreterare till sig själv. En kvinna med namn Berta von Suttner sökte tjänsten hos honom. En kort och intensiv period följde, som gav förhoppningar om kärlek i Alfreds liv. Tyvärr slutade det med att Berta åkte tillbaka till sin då många år yngre

älskare och hon gifte sig med honom. Vänskapen mellan Alfred och Berta fortsatte och de brevväxlade med varandra livet ut.

Daniel Skogström var regissör, Lisa Wahlström producent och Isabelle Engman komponerade musiken till filmen. Daniels mor härstammar från Karlskoga och hans morfar hade jobbat på kanonverkstaden på Bofors. Filmen som var produktion på SVT tog tre år att framställa. Isabelle har arbetat många år i Los Angeles med filmmusik men är nu tillbaka i Sverige och fortsätter att komponera bland annat filmmusik.

Jaana-Kaisa Björk

*Nobelvänner i filmpremiärmingel fr.v: Siv Eklund, Christina Holm, Mikael Björk, Marita Olén Widenberg, Boris Holm och Dan Åke Widenberg
Till vänster: Bioaffisch om "Alfred Nobel - Kärlek & Dynamit"*

”Hemma är där jag jobbar, och jag jobbar överallt”

Alfred Nobel

Att Alfred Nobel var före sin tid är ingen nyhet. Nu för tiden är det självklart att många arbetsplatser behöver ökad flexibilitet. På Nobeli har vi lång erfarenhet av att erbjuda viktiga supportfunktioner för att göra vardagen enklare och effektivare. På så vis kan ni fokusera på er kärnverksamhet.

Dokument

Jobba smartare. Vi är specialister på tjänster inom fysisk och digital dokumenthantering, arkivering och digitalisering.

Löner

Leverans- och kvalitetssäker lönehantering för mellanstora och stora företag. Dedikerade kundteam med bred erfarenhet av centrala och lokala avtal.

Säkerhet

Rätt säkerhetslösning för ditt företag. Vi hjälper er med bland annat passersystem, inbrottslarm, kamerasystem och brandlarm.

www.nobeli.se

Nobeli
BUSINESS SUPPORT

Nobeldagen 2025 – Högtidshållandet av Alfred Nobels minne

Kransnedläggningen vid Alfred Nobels byst. Från vänster Robert Carlsson, Rotary Karlskoga – Nobel, Ulrika Lundgren ordförande på Nobelmuseets vänner, Arne Östlund och Dan Carlsson Osorio, Odd Fellow, Anneli Lyckeborn, verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga tillika årets högtidstalare. Foto Jaana-Kaisa Björk

Nobeldagen 2025 firades vid bysten av Alfred Nobel traditionsenligt med fanfar, kransnedläggning och salut på gården utanför Alfred Nobels Björkborn. Anneli Lyckeborn, verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga, var årets högtidstalare.

Efter högtidsceremonin fortsatte man inomhus på Mötesplatsen med mingel, musik och utdelning av Nobelmuseets vänners Hedersutmärkelse. I år gick den till Ulla-Lena Thodal-Lindgren med motivering ”För hennes enastående insats att initiera och forma Valborgsmäsofirandet vid Alfred Nobels Björkborn till

en uppskattad tradition som förenar kultur, historia och gemenskap”.

Kommunens konststipendium till Alfred Nobels minne gick till konstnären Stina Marntell, som främst arbetar med träsnitt. I december 2027 kommer hon att ställa ut i Karlskoga konsthall.

För musiken stod Svenska kyrkan för med organist Ricardo Knudi, som framförde hans egenkomponerad pianosvit Karlskoga folklig svit över gamla folkmelodier i Karlskoga. Mycket uppskattat.

Efter allt detta tog tvårätters Nobellunch vid. Lokalen fylldes med

mat och prat med nöjda Nobeldagsfirare från Alfred Nobels Karlskoga med alldeles egen Nobelfestlighet. Vissa gick hem och fortsatte dagen genom att följa Nobelfestligheter och bankett från Stockholm på TV. Andra fortsatte firandet med att klä sig fint i långklänning och frack och inta Nobelmiddag enligt tradition i likasinnades lag.

Jaana-Kaisa Björk

Året 2025 mottagare av Nobelvännernas Hedersutmärkelse Ulla-Lena Thodal – Lindgreen mellan Ulrika Lundgren, ordförande Nobelmuseets Vänner och Marita Ohlén Widerberg.

BOFORSHOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Nobeltal 2025

Kära Alfred Nobel och alla deltagare vid denna hedersstund för Dig Alfred, den 10 december.

Tack för att jag fått äran att hedra Dig Alfred på denna dag, din dödsdag.

Jag är född och uppvuxen i Karlskoga med Alfred Nobel i bakgrunden hela tiden, min pappa arbetade i Bofors i 50 år och jag och min bror har också arbetat där, där det en gång startade. Vi har haft en bra uppväxt med fin skolgång tack vare att Karlskoga och Bofors har legat i framkant inom de flesta områden.

Då jag gick i skolan fanns inget museum att besöka och jag minns inte heller att man pratade om Alfred Nobel särskilt mycket. Naturligtvis berättade våra föräldrar om Björkborn och Herrgården men det var nog inte så intressant då.

Senare i livet när jag blev restaurangchef på Bofors Hotell, då hade man också öppnat ett Nobelmuseum vid Björkborn, fick jag tillfällen att vara här på museet och servera prominenta gäster i Herrgården. Vid två tillfällen serverade jag kungen och drottningen då de var på besök här på museet. De besökte bland annat laboratoriet som nyinvigdes vid ett tillfälle med pompa och ståt. Naturligtvis fanns Du där i bakgrunden hela tiden Alfred.

Under den här tiden tänkte jag mycket på museet och var intresserad av vad som hände där. Jag gick med i vänföreningen Nobelvännerna tidigt och var en tid med i styrelsen. Där man fick lära sig mycket om den tid som Alfred bodde här 1894-1896. Också om Alfred Nobels assistent Ragnar Sohlman som jag inte visst så mycket om. Vilken fantastisk historia när Ragnar fick budet att Du avlidit i San Remo den 10 december 1896. Han tog tåget från Bofors station vidare till San Remo där Du redan hade somnat in tyvärr. Han tog tag i hela proceduren med att öppna testamentet och se till att Nobelpriset kom till Sverige och började delas ut 1901. Han bosatte sig på Alfred Nobels Björkborn när han sedan fick en familj och fortsatte det arbete som Du påbörjat. I laboratoriet som är originalhuset, laborerade han tillsammans med andra kemister under många år.

Som sagt hela tiden låg tanken i mitt huvud att en dag få hjälpa till att föra historien vidare om Alfred och visa upp för hela världen vad han har gjort. Nu är jag verksamhetschef här på Björkborn med ett stort ansvar för att sprida historien vidare och detta har vi gjort bland annat med att låta ett filmbolag spela in filmen om Alfred Nobel och Bertha von Suttner förra året. Den sänds nu på svt och

ska spridas i hela Europa och även till en del andra länder. Att vi fick världspremiären hit för några veckor sedan är jag väldigt stolt över. Med detta hoppas jag att flera kan upptäcka vilken man du var Alfred. Och vad du betytt för Bofors och Karlskoga samt hela världen med dina uppfinningar som du sa: av 355 idéer är jag glad om en uppfylls.

Jag fick också äran förra året att delta vid Nobelfesten i Stockholm med utdelning av medaljer i de olika kategorierna samt att närvara vid den ståtliga middagen på stadshuset. Där jag satt fint placerad bredvid förre riksbankschefen, Lars Heikensten. Vårt samtalsämne var förstås du Alfred, museet, Karlskoga och en del annat.

Där kunde man inte undgå Dig Alfred Du fanns överallt och alla pristagare och inbjudna gäster från

hela världen prisade Dig för vad Du har gjort för världen. Det var som en saga att få vara där och uppleva denna fantastiska dag, men är man chef för ett Nobelmuseum bör man få vara med tycker jag. Men som sagt detta år är jag på hemmaplan och hedrar Dig i ditt gamla hem.

Alfred, Du har gett mig så mycket dessa år som jag drivit verksamhet här, men en sak är jag ledsen över och det är att Du inte gav några pengar hit till Din bostad, där du bott och där du haft dina hästar och kor, men hur skulle du veta att det skulle bli ett stort museum i ditt hus och ditt laboratorium.

Nu lägger vi ned en krans och minns dig tillbaka med salut.

*Anneli Lyckeborn
Verksamhetschef Nobelmuseet
i Karlskoga*

LÅSSERVICE

KARLSKOGA • 0586-771199

ELCOLINE AB din Industripartner inom service och underhåll

Elcoline i Karlskoga och Degerfors erbjuder tjänster inom Industriell drift och underhåll med helhetslösningar för El och Automation, Mekanik och bearbetning.

Vi tillhandahåller även tjänster inom Transport, Modellsnickeri/Industrisömnad samt Industribrandförsvar där vi erbjuder utbildningar i HLR och Heta Arbeten.

Intresserad av våra tjänster?

Ring 010-480 70 00 eller besök vår

hemsida: elcoline.se för kontaktpersoner.

Elcoline Group är ett av branschens ledande företag på den nordiska marknaden och omsätter 1 500 M\$ek och har ca. 900 anställda.

Välkommen till Återbrukshörnan på Mosserud

**Här kan du lämna fungerande prylar så
får de ett fortsatt liv hos en ny ägare.**

**Till exempel kläder, böcker, porslin,
grytor, möbler, sportprylar, leksaker,
byggmaterial och blomkrukor.**

Öppet alla dagar i veckan.

**KARLSKOGA
ENERGI & MILJÖ**

Nobelmuseets vänners årsmöte 2026

Föredragshållare på Årsmötet 2025 Lars O. Jonsson, chef för det återetablerade Bergslagens artilleriregemente och ny ordförande på Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Foto Jaana-Kaisa Björk

Nobelmuseets vänners årsmöte började med ett föredrag innan själva årsmötetsförhandlingarna. Föredragshållare var Lars O Jonsson, Bergslagens artilleriregemente, A9 i Kristinehamn tillika ny ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Han berättade om sitt jobb på Kristinehamns garnison – Militärbas Kristinehamn som arbetar med att samordna Försvarsmaktens verksamhet lokalt. Samverkar i totalförsvarsfrågor med kommuner i länet. Krigsförband som aktiveras tidigt och mobiliserar fältförbanden samt värdlandsstöd. Militärbas Kristinehamn samverkar med det civila försvaret och långsiktig förbandsproduktion.

Han tog uppdraget som ordförande i stiftelsen Alfred Nobels Björkborn då han är intresserad av historia

och han tycker att Alfred Nobels historia och livsgärning anknyter till hans eget arbete som regementschef i Bergslagens regemente dit Karlskoga och Kristinehamn tillhör.

En separat artikel om honom finns på sidan 27

Ordförande till årsmötet valdes Boris Holm och till sekreterare, sittande Susanne Morfeldt-Hafstrand. Nedan finns verksamhetsberättelsen för 2025. Den nya styrelsen med Ulrika Lundgren i spetsen som drivkraftig och omtyckt ordförande, finns på sidan 3 i denna tidning.

Årsmötet beslutade om en stor förändring som kommer att gälla tidningen Nobelvännen i fortsättningen. Tidningen blir digital från och med höstens tidning Nobelvännen nr. 2, 2026. Tidningen kommer att finnas

på Nobelvännernas hemsida nobel-vannen.se. Medlemmarna får ett meddelande via mail när tidningen kan läsas på hemsidan. Årsmötet beslutade att testa ett år först med digitalutgåva. Nytt beslut tas nästa

år efter två digitala utgåvor. De höga kostnaderna är orsaken, framför allt portokostnaderna för utskick, som tar en tredjedel av budgeten för tidningen.

Nobelmuseets Vänner Verksamhetsberättelse 2025

Styrelsens sammansättning 2025

Ordförande, Ulrika Lundgren

Vice ordförande, Boris Holm

Sekreterare, Susanne Morfeldt-Hafstrand

Kassör, Sif Eklund

Ledamöter, Jaana-Kaisa Björk, Anita Öjendal och Hans Johansson

Suppleanter

Boo Thuvander, kassaförvaltare
Christel Nilsson, Olof Frisk och Bengt Runholm

Nobelmuseets representant,
Anneli Lyckeborn

Övriga

Revisorer, Per Aspeli och Birgitta Öster

Revisorssuppleant,
Marita Olén-Widenberg

Valberedning, Boris Holm
(sammankallande) och
Dan-Åke Widenberg

Styrelsen

Styrelsen har haft 7 protokollförda möten under året. Årsmöte och konstituerande möte genomfördes den 23 mars 2025. Ett planeringsmöte genomfördes 18 augusti. Två nyhetsbrev skickats till medlemmarna med kompletterande information. Styrelsens ledamöter har representerat föreningen i olika riktade utvecklingsfrågor.

Exempel på detta är:

- Dialoger kring underhållsbehov samt utveckling av byggnaderna har genomförts av flera styrelsemedlemmar, i samarbete med fastighetsägaren Karlskoga kommun.
- Hemsidan uppdaterades kontinuerligt under året av Olof Frisk.
- Tidningen Nobelvännen har getts ut vid två tillfällen och med ett givande innehåll tack vare Jaana-Kaisa Björk, redaktör.
- Medlemsregistret är korrekt och rätta uppgifter finns tack vare Anita Öjendal.

- De ekonomiska händelserna under året har skötts av Boo Thuvander och Sif Eklund som kassörer.
- Nobelvännerna representerades av Anita Öjendal i planeringen för Valborgsfirandet.
- Kemishowerna för elever i årskurs 5, har genomförts via Boris Holm och Hans Johansson.
- Traditionsenlig högtid 10 december: Ordförande och arbetsgrupp har haft tre digitala avstämningar.

Årsmöte

Årsmötet för Nobelmuseets vänner den 23 mars 2025 inleddes med att Anna Adamsson berättade om sin uppväxt på Björkborns Herrgård tillsammans med sin mormor och morfar.

1897 – 1900 arbetade Ragnar Sohlman som Alfred Nobels testamentsexekutor. Han var gift med Ragnhild Ström och de fick tillsammans fyra barn. Ett av dem var Sverre Sohlman.

Annas morfar Sverre föddes 6 januari 1902 i Karlskoga och dog 4 juni 1988 i Stockholm. Mormor Marianne och Morfar Sverre gifte sig 1928 och fick två barn. Ann-Margret och Jan ”Manne” Sohlman. Ann-Margret är Annas Adamssons mamma. Bofors Musikkår spelade varje år på Björkborns Herrgård den 1 maj och Anna, som föddes den 1 maj, var så övertygad om att de spelade bara för henne. Efter spelningen bjöds

musikkåren alltid på kaffe, vaniljhjärta och konjak i herrgården. Mormor Marianne var även en riktig ”sagotant” och var så duktig på att berätta sagor för alla barnbarn. Hon hade ett hemligt ställe i skafferiet med en skål med godis och inte minst brända mandlar. I mormors gröna Morris Minor fick barnbarnen ”övningsköra” sittande i mormors knä. Det fanns inga kor eller hästar på Björkborn när Anna bodde där. Stallet användes inte för djurhållning utan mer som lagerlokal. Vid den tiden fanns Björkborns handelsbod och där fick Anna köpa godis. Spöket på Björkborn, var en kvinna. En husa som hette Judith som blev övergiven av sin tilltänka make och blev så förändrad av händelsen att hon till slut flyttade från herrgården. Efter det sägs det att Judith spökar på Björkborn. En mycket uppskattad berättelse om tiden på Björkborns herrgård, av Anna och hennes syster Gunilla som också kom till årsmötet.

Under ledning av Boris Holm avhandlades därefter stadgeenliga förhandlingar. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Tidningen Nobelvännen

Tidningen Nobelvännens annonsörer är de som har gjort det möjligt för föreningen att ge ut tidningen två gånger per år. Nu har det dock blivit så att kostnaderna, framför allt för utskick av tidningen via post, har blivit så höga att det är nödvändigt att

diskutera tidningens framtid i tryckt form. På grund av kostnaderna har därför samtliga annonsörer kontaktats via mejl för att fråga om deras möjligheter att fortsatt ge bidrag för att kunna arbeta med artiklar, redaktionella frågor och layout. Detta för att skapa tidningens digitala utgåva på hemsidan; nobelvannen.se. Där finns tidningen redan tillgänglig, efter utgivningen i pappersform, sedan 2006. Den digitala utgåvan kommer att kunna nå en bredare publik och erbjuda fler interaktiva funktioner. Detta träder alltså inte i kraft förrän efter årsmötet i mars 2026 och avser i så fall utgivning hösten 2026 och framåt. De flesta annonsörerna har lämnat positiva besked om att fortsätta att annonsera i en digital utgåva. Frågan kommer att tas upp på årsmötet 2026 för beslut. Den nya digitala eran kommer att sjösättas hösten 2026, om medlemmar på årsmötet godkänner den nya inriktningen.

Redaktör Jaana-Kaisa Björk har svarat för att två inspirerande och välfyllda nummer av tidningen "Nobelvännen" har kommit ut under verksamhetsåret 2025. Tidningen har även lagts ut på offentliga platser som bibliotek och turistbyrå.

Medlemsregister för Nobelvännerna

Nobelmuseets Vänners styrelse ber sina medlemmar att kontakta Anita Öjendal, medlemsregisteransvarig,

för att uppdatera sina kontaktuppgifter. Anitas mailadress är: anita@ojendal.se. Medlemmarna uppmanas att ange sina e-mailadresser vid inbetalningen av årsavgiften.

Nobelvännernas hemsida

Olof Frisk har fortlöpande ansvarat för kontakter och utformning avseende hemsidan. Adressen till hemsidan är: **www.nobelvannen.se**. Under året kunde man anmäla sig som ny medlem via länk på hemsidan.

Volontärer

Styrelsen vill särskilt tacka de medlemmar som kontaktade Anneli Lyckeborn på museet och som ställde upp volontärer på museet under 2025. Nobelmuseets vänner och Nobelmuseet samarbetar genom att hjälpa till att ta emot gäster i Laboratoriet och Fiffiga huset under sommar, vissa helger och dagar. Gästerna, som har haft guidad visning på museet, går själva runt och läser information som finns tillgänglig. Volontärerna finns där för att svara på frågor om Alfred Nobel, om närmaste matställen och om toaletter eller annat. Öppettiderna var kl.13.00-16.00. Volontärerna behöver vara där ca 10 minuter innan, en guide finns i Herrgården som läser upp laboratoriet. Volontärens tid sparar pengar till museet som kan användas till annat behövt. Ställer man upp är man välkommen att ta en fika i caféet som tack för hjälpen.

Underhåll

Karlskoga kommun som fastighetsägare har avsatt investeringsmedel i budgeten för 2025 och 2026. Under 2025 har ett omfattande projekterings- och upphandlingsarbete genomförts för att kunna genomföra olika prioriterade insatser under 2026 och framåt. Ett takläckage upptäcktes och åtgärdades under året. Kultur- och fritidsnämnden har även avsatt medel för att kunna utveckla verksamheten på Alfred Nobels Björkborn. Tack för detta.

Stiftelsens nya ordförande

1982 grundades Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn med museinamnet Nobelmuseet i Karlskoga. Idag utgörs stiftarna av Nobelstiftelsen, Karlskoga

kommun, SAAB Dynamics AB. I styrelsen ingår även BAE Systems Karlskoga, Örebro universitet, Visit Värmland samt adjungerad från Örebro Länsmuseum. Ordförande för stiftelsen har tidigare varit landshövdingen i Örebro län. Nu har en ny ordförande utsetts och är överste Lars O Jonsson, regementschef för Bergslagens artilleriregemente, A 9. Genom Bergslagens artilleriregemente i Kristinehamn stärks artilleriförmågan i södra Sverige. En viktig pusselbit i Försvarsmaktens tillväxt. Föreningen Nobelmuseets Vänner hälsar den nya ordföranden varmt välkommen och hoppas på tillväxt, engagemang och intresse för stiftelsen Alfred Nobels Björkborn och inte minst dess vänförening.

Aktiviteter under året

Svenska Försvarsföreningen – medlemsmöte 6 februari

Nobelmuseets vänner i Karlskoga och Svenska Försvarsföreningen bjöd in till gemensamt medlemsmöte och samtal om samtida säkerhetsfrågor på Alfred Nobels Björkborn den

6 februari. Föredragshållarna var Katarina Tolgfors, riksdagsledamot i försvarsutskottet tillika representant på Svenska Försvarsföreningen och Dan Persson, tidigare regionpolischef. Det var ett intressant föredrag och en givande dialog mellan Katarina Tolgfors, och Dan Persson

om det säkerhetspolitiska läget. Ett 40 tal personer deltog under kvällen.

Tillsammans avnjöts en väldigt god räksmörgås från 39:an.

Valborgsmässofirande

Tack vare Kulturskolan, Rädda barnen, Nobelmuseet i Karlskoga och Nobelmuseets Vänner finns den årliga traditionen att fira Valborg vid Alfred Nobels herrgård. Cafét var öppet från kl. 16.00. Nobelmuseet var öppet mellan kl. 16.30 – 17.30. Kulturskolan med sina körer och musiker, framförde ett vårligt och välstämt program.

Ungdomens vårtal Valborg 2025, hölls av Linnea Hagnert, Möckelngymnasiet. Linnea inledde med att hylla den vackra våren. Den som för med sig ett nytt kapitel och skapar planer för sommaren. Linnea lyfte på ett fint sätt fram den känsla av vemod och lättnad som våren ger. Att livet går vidare vad som än har hänt blir det ljusare tider. Att man som ung plötsligt förväntas bli vuxen och ta alla beslut själv. Men att i allt detta vara viss om att det är okej att inte veta, att inte ha en plan och att faktiskt ta det som det kommer. För det gör våren, oavsett.

Pernilla Rosin, kyrkoherde, Svenska kyrkan, var årets hederstalare till våren. Pernilla lyfte fram att våren är just det vi behöver för att anpassa oss mellan de olika årstiderna. Det tar en stund att vakna och innan vi kommer igång på riktigt. Våren minner oss om vad som ska komma i form av värme, sol och bad efter månader av kyla och mörker. Att vi alla behöver våren mer än någonsin då vi översvämmas av oro för omvärld och framtid. Att efter allt elände kan världen faktiskt blomma i regnbågens alla färger igen. Vi uppmanades att öppna våra hjärtan för vårens budskap. Att ljuset vinner till slut, inte utan kamp men alltid. Vi ska ge Valborg vårt vackraste leende för Valborg innebär att vi klarat det igen och ljuset har segrat.

Konsertföreningen

Karlskoga konsertförening bildades den 21 augusti 1945. En föregångare var Karlskoga Musiksällskap som bildades redan 1924 med syftet att anordna konserter och andra typer av musikafnär. Nobelvännernas samarbete med Konsertföreningen fortsätter, vilket innebär att vid konserter, som äger rum på Nobelmuseet får medlemmarna en rabatt som Konsertföreningen står för. Under 2025 var det två konserter på museet.

Besök av Helena Höjenberg

På höstens medlemsmöte för Nobelmuseets vänner fick föreningen besök av författaren till boken ”Alfred Nobel i Paris” Helena Höjenberg. Helena härstammar från Örebro och har jobbat bland annat på Nerikes Allehanda i fem år tidigare i livet. Läns-museets vänner i Örebro likaså Carl Jan Granqvist, professor i måltidskuns-kap, tillslöt sig till kvällens föreläsning. Helena Höjenberg har bott i Paris i 25 år och känner väl till Alfred Nobels fotspår där. Idén till boken om Alfred Nobel i Paris kom när hon hjälpte vännen Ingrid Carlberg att hämta information på Riksarkivet till Ingrids bok om Alfred Nobel. I arkivet hittade de bland tusentals dokument och kassaböcker som gav en ny bild av Alfred Nobel, som inte hade något med teknik och uppfinningar att göra. Föreläsningen var mycket intressant och inspirerande och gav

en mer nyanserad bild av mjuka värden av världsmedborgaren och människan Alfred Nobel. Att bilda sig en uppfattning om en människa och skriva en bok genom att studera hans kassaböcker och kvitton är en synnerligen delikat uppgift och det lyckades Helena Höjenberg väldigt väl med.

Alfred Nobels födelsedag

Alfred Nobels födelsedag firades den 24 oktober 2025, med en medlemsfest på Mötesplats Alfred Nobel. Kvällen började med föredrag om Krut och andra Explosivämnen. Ett föredrag om sprängkapseln, Alfred Nobels mindre kända uppfinning. Föredraget gavs av krutexpert Andreas Norberg, specialist inom pyroteknik och primärsprängämnen inom SAAB Dynamics, Karlskoga. Mycket intressant och dessutom hade Andreas döpt sonen till Alfred!

För kvällens underhållning stod vårt eminenta husband BasBjörk för. Så njutbara toner.

Födelsedagen hedrades även genom att lotteriet fanns på plats. Tack Marita och Jaana-Kaisa för detta trevliga inslag. Många fina vinster som medlemmar hade skänkt lottades ut.

Nobelvännernas hedersutmärkelse

Hedersutmärkelsen 2025 tilldelades Ulla-Lena Thodal för hennes enastående insats att initiera och forma Valborgsmässofirandet vid Alfred

Nobels Björkborn till en uppskattad tradition som förenar kultur, historia och gemenskap. Genom sitt engagemang och sin vision har Ulla-Lena skapat en högtid där Kulturskolans körer, paradorkester och drillflickor tillsammans välkomnar våren med musik och högtidstal i den historiska miljön vid Björkborns Herrgård.

Hennes initiativ har inte bara berikat Karlskogas kulturliv, utan också stärkt intresset för Alfred Nobels gärning och Nobelmuseet. Tack vare Ulla-Lenas arbete lever denna tradition vidare till stor glädje för många. I Alfred Nobels anda, en man som själv älskade musikens kraft och skönhet, har denna tradition blivit en levande hyllning till både vårens ankomst och kulturens betydelse. Att musikens toner vid Björkborn bär med sig historiens vingslag och påminner oss om att skapande och vetenskap alltid har sin plats sida vid sida, är Ulla-Lena upphovet till.

Nobeldagen den 10 december

Onsdagen den 10 december 2025, klockan 12.00, är det åter dags att högtidligt hålla Alfred Nobels minne. Traditionsenlig kransnedläggning vid Alfred Nobels byst utanför Herrgården med tal till Alfred Nobels ära. Högtidstalare, med den äran, var Anneli Lyckeborn, Nobelmuseet Karlskoga. Ståtlig fanfar framfördes av Johan Ranås. Boris Holm hade ordnat att Kent Connedal och Alf

Prytz från SAAB Bofors Test Center, avfyrade salut, ”Svensk lösen”. Därefter serverades glögg och pepparkakor i Stallet. Pernilla Rosin, Svenska kyrkan hade engagerat Riccardo Gnudi och hans egenkomponerade pianosvit kallad Karlskoga folklig svit, över gamla folkmelodier från Karlskoga. En fantastisk pianokonsert. Tack!

Utdelningar skedde av Nobelvännernas hedersutmärkelse, se ovan, samt Stiftelsen Karlskoga kommuns konststipendium till Alfred Nobels minne 2025 till Stina Marntell med motiveringen en stor hantverksskicklighet som fördjupar sig i träsnittets tradition.

Slutord

Stort tack till platschef Anneli Lyckeborn som med oförtröttligt engagemang arbetat för Nobelmuseet i Karlskoga. Stort tack till all personal och guider på museet, som arbetar engagerat för att det Alfred Nobel stod för, ska leva vidare och för att Karlskoga ska kunna erbjuda besökare ett intressant och spännande museum. De dramatiserade guidningarna på museet

är väldigt uppskattade. John Persson guidade både som Ragnar Sohlman och Alfred Nobel. Nobelmuseets Vänner finns för att ge stöd till detta arbete. En styrelse som i Nobelmuseets vänner är en förutsättning för att en förening ska kunna fortsätta. Tack till Jaana-Kaisa Björk, vår flitiga redaktör, sekreterare Susanne Morfeldt-Hafstrand, kassör Boo Thuvander och Sif Eklund, medlemsregistrator Anita Öjendal, hemsidesansvarig Olof Frisk och kemiansvarig Boris Holm och Hans Johansson samt våra övriga engagerade ledamöter som underlättar allt styrelsearbete.

2025 års styrelse tackar för förtroendet och önskar fortsatt gott samarbete för kommande år.

Karlskoga 2026-01-29

*Ulrika Lundgren
Boris Holm
Susanne Morfeldt-Hafstrand
Jaana-Kaisa Björk
Hans Johansson
Sif Eklund
Anita Öjendal*

Lars O. Jonsson – ny ordförande för stiftelsen Alfred Nobels Björkborn

När Länsråd Anna Olofsson lämnade sin tjänst i länsstyrelsen lämnade hon också sitt ordförandeskap i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Då blev det ”jakt” efter en ny ordförande. Valet var lätt att fråga Lars O. Jonsson, chef för det återetablerade Bergslagens artilleriregemente och sedan den 1 januari 2025 även chef för Kristinehamns garnison och militärbas Kristinehamn.

Lars O Jonsson avlade officersexamen vid Krigsskolan 1989 och utnämndes samma år till officer vid Norrbottens regemente, där han tjänstgjorde i olika trupp- och stabstjänster fram till 2001. Han blev befördrad till kapten 1995. Åren 2001–2006 tjänstgjorde han vid Markstridsskolan.

År 2010 tjänstgjorde han vid den svenska kontingenten i Afghanistan, varpå han tjänstgjorde vid Artilleriregementet 2014–2018: först som ställföreträdande chef för Artilleriets stridsskola och därefter som stabschef och ställföreträdande regementschef. Ställföreträdande planeringschef vid Arméstaben 2019–2021. Den 1 mars 2022 utnämndes han till överste och chef för Norrbottens-brigaden.

Från och med den 1 december 2022 är Jonsson chef för det återetablerade Bergslagens artillerirege-

Lars O. Jonsson – ny ordförande för stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Foto Jaana-Kaisa Björk

mente, A9. Tills vidare bibehöll han samtidigt befattningen som chef för Norrbottensbrigaden. Den 1 februari 2023 övertog överste Gustaf Dufberg befälet över Norrbottensbrigaden. Sedan den 1 januari 2025 är Jonsson även chef för Kristinehamns garnison och militärbasen i Kristinehamn.

På hösten 2025 tog han över rodret som ordförande på Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Vi hade förmånen att få besök av överste Lars O Jonsson på Nobelmuseets vänners årsmöte i år 2026. Årsmötet startade med att han berättade om sitt jobb samt varför han tog uppdraget som ordförande i stiftelsen Alfred Nobels Björkborn.

*Jaana-Kaisa Björk
Redaktör Nobelvännen*

Volontär på laboratoriet under vår och sommarsäsongen 2026

Nobelmuseets vänner och Nobelmuseet samarbetar genom att hjälpa till att ta emot gäster i Laboratoriet under våren och kommande sommar, vissa helger och dagar. Gästerna, som har haft guidad visning på museet, har tillgång till laboratoriet och går själva runt och läser information som finns tillgänglig. Volontärens uppgift är att finnas där för att svara på frågor om Alfred Nobel, om närmaste matställen och om toalett mm.

Datumen som gäller är: 28/2, 14/3, 28/3, 11/4, 25/4, 9/5 samt 23/5. Öppettider: 12–16. Man behöver vara där ca 10 minuter innan. En guide finns i Herrgården

som låser upp och stänger laboratoriet till volontären. Museet tar gärna hjälp av volontärer under sommaren också. Sommarsäsongen är 16 juni – 16 augusti 2026. Volontären är välkomna att ta en fika i cafét som tack för hjälpen.

Din tid sparar pengar åt museets verksamhet – Det är en del i att vara nobelvän, medlem i Nobelmuseets vänner!

Är du intresserad så ta kontakt med Anneli Lyckeborn, anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se Tfn. 076 - 826 40 90 eller 0586 - 245 245.

Händer i vår och sommar 2026 på Nobelmuseet i Karlskoga

Den 22 mars kl. 14.00 Årsmöte 2025 för Nobelmuseets vänner på Mötesplats Alfred Nobel, Stallet.

Den 30 april Valborgsmässofirandet på Nobelmuseet.

Vårtalare är Dan-Åke Widenberg

Den 10 juni kl. 18.00 Picknickkonsert med Karlskoga Brasskvartet på Nobelmuseet

Den 16 juni öppnar sommarsäsongen på Nobelmuseet med dagliga guidningar mm. Cafét är öppet alla dagar utom måndagar. **Museet stänger den 16 augusti.**

Läs mera på Medlemsinfo.

Den 17/6 spelar kl. 19.00 Nobelkvartetten med Gunnar Hjort på Nobelmuseet

En krönika – Två stora namn i mitt liv!

Vad har namnet Nobel med Finlands självständighet och tidningen Nobelvännen att göra!

I år är det 75-år sedan Marskalk Karl Gustaf Mannerheim dog (1867 – 1951), var Finlands president under andra världskriget 1944–1946. Många i min generation i Finland och i Sverige känner till K.G. Mannerheim och många av er som läser Nobelvännen.

Marskalk Karl Gustav Mannerheim (1867 – 1951), hög officer i Tsarens armé, ledde de vita under frihetskriget 1918 i Finland och sedermera Finlands president under andra världskriget. Foto Wikipedia

Marskalk Mannerheim, som var född i Finland, tjänstgjorde i Tsaren, kejsaren Nikolai den II armé, som en hög uppsatt officer. Då hörde Finland till Ryssland, som autonom stat sedan 1809. Under ryska revolutionen 1917 hände följande episod, som Herman Lindqvist beskriver i sin bok – Mannerheim, Marsken, Masken, Myten (2017), på sidorna 185 – 187, om Revolutionen i Petersburg, där Nobel spelar en viktig roll:

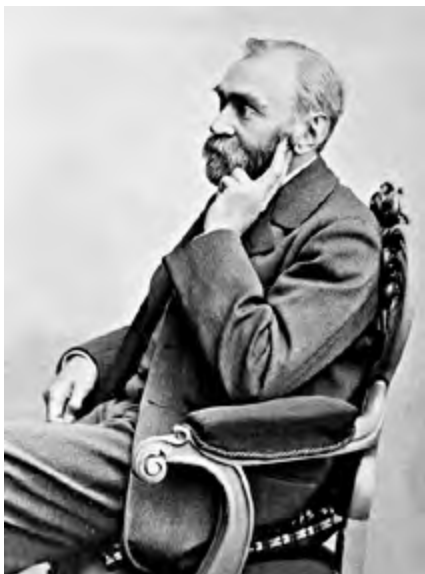
”Gustaf Mannerheim anlände till det kokande Petrograd den 9 mars 1917. Han tog som vanligt in på hotell Europejski, det som i dag heter Grand Hotell Europa. Läget var spänt i stan, kulsprutor och kosacker stod uppställda i gathörnen. Duman, den ryska riksdagen, hade suttit i sammanträde oavbrutet i många veckor. Allt fler krävde reformer och en demokratisk regering. På gatorna ropade folk efter bröd.”

Trots oroligheterna gick Gustaf till kejsarliga operan på söndagskvällen för att se på en balett. Då han kom ut var gatorna tomma. Det fans inga bilar och soldater stod utposterade. Han fick skjuts av en officerskamrat och på hotellet mötte han sin gamle vän Emanuel Nobel, brorson till

Emanuel Nobel (1859–1932), son till Ludvig Nobel, som var bror till Alfred Nobel. Föddes i St. Petersburg, verkade i Ryssland och ledde efter sin fars död Branobel på oljefälten i Baku fram till ryska revolutionen 1917. Foto Wikipedia

Alfred Nobel och chef för Nobelkoncernen i Ryssland. Nästa dag drog horder av revolutionärer med röda bindlar och flaggor genom gatorna. Regemente efter regemente gick över till upprorsmännens sida och började arrestera officerare och makthavare. Arbetarna krävde åtta timmars arbetsdag, konfiskering av kejsarfamiliens och kyrkans ägodelar, jorden åt bönderna och samarbete med folken i andra länder för att göra slut på kriget. Fängelserna hade öppnats och flera tusen förbrytare och politiska fångar släpptes. Arbetare och soldater bildade råd, sovjeter. Vapenförråd hade satts i brand, men massor av vapen hann kastas ut till folket.

Alfred Nobel (1833–1896). Foto Wikipedia

Mannerheim åsåg tumultet på gatan från sitt hotellfönster. Då upptäckte några revolutionärer honom, stående i generalsuniform på fjärde våningen. De pekade mot hans fönster och sprang in i hotellet. Kort efteråt stack den gamle portieren in huvudet i Mannerheims rum och varnade – revolutionärerna kommer! Mannerheim kastade på sig sin päls utan gradbeteckningar, slet av sig sporrarna och rusade ner för personaltrappan. Han tog sig bakvägen till familjen Nobels hus, där han fick civila kläder. Men byxorna gick till halva vaderna och kavajen var sydd för mycket korpulent man. Bara stövlarna fanns kvar av den gamle mannerheimska elegansen. Han tog sig till en lägenhet, där den finländ-

ske före detta officeren och numera affärsmannen löjtnant Selin bodde. På vägen lyckade Mannerheim och Emanuel Nobel luffa sig igenom några kontroller och de kom fram. Där mötte Gustaf till sin förvåning och glädje sin svåger Mickael Gripenberg, som nyss anlät från Helsingfors. Mannerheim försökte ringa sin sambandsofficer, men telefonen var då och då avstängd. Plötsligt hördes vapenskrammel utanför dörren och en revolutionspatrull stormade in för att leta efter en general de hade hört gömde sig i lägenheten. Den helt civilklädde Mannerheim satt i Selins nattrock vid telefonen. Då revolutionärerna skulle gå ut igen, tomhänta, kunde Gustaf inte låta bli att fråga vad herrarna ville generalen. De upptäckte då att han hade officers stövlar på fötterna. Efter en stunds förvirring och ryckande i kläder fick soldaterna

veta att Mannerheim bara var en finsk affärsman, som lyckats komma över ett par varma stövlar, ”bra att ha i kylan”. De höll med om detta och försvann.”

Tänk om Mannerheim inte hade känt Emanuel Nobel och tänk om han inte hade fått låna kläder, visserligen av fel storlek, av honom och andra bekanta och blivit gripen av bolsjevikerna... Bara tanken är hisnande och kuslig. Då kanske Finland inte hade blivit självständig, jag hade inte kunnat flytta till Sverige och kanske inte ens funnits! Då hade jag inte kunnat bli redaktör till tidningen Nobelvännen...!!!

Livet är fullt av Tänk om....

*Jaana-Kaisa Björk – En tacksam
Redaktör för tidningen Nobelvännen
under åren 2013 – 2026 – so far!*

Svensk Fastighetsförmedling
Karlskoga
Bergsmansgatan 4

T +46 586 552 00
svenskfast.se/karlskoga

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat. I mer än 60 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

nobelbiocare.com

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

www.chematur.se

Sista papperstidningen

- Redaktörens reflexioner

Du håller i din hand ett sista exempel av tidningen Nobelvännen i pappersform!

Årsmötet beslutade om en stor förändring som kommer att gälla tidningen Nobelvännen i fortsättningen. Tidningen blir digital från och med höstens tidning Nobelvännen nr 2, 2026. En epok går i graven. Tidningen kommer att finnas på Nobelvännernas hemsida nobelvannen.se. Medlemmarna får ett meddelande via mail när tidningen kan läsas på hemsidan. Årsmötet tog beslutet att testa ett år med två digitala utgåvor först och ta ny ställning i fråga om ett år, våren 2027. De höga kostnaderna är orsaken, framför allt portokostnaderna för utskick, som tar en tredjedel av budgeten för tidningen.

Som redaktör för tidningen sedan 2013 kommer arbetet för tidningen inte att innebära någon större förändring. Det som blir annorlunda är att jag inte behöver hämta ett paket med lösa exemplar på tidningen på 20kg från närmaste postutdelningsställe efter varje utgivning, alltså två gånger/år! Dessa Nobelvännen papperstidningar har använts i marknadsförings-syfte för att sprida kunskap om och skapa intresse för Alfred Nobel som person och Nobelmuseet i Karlskoga.

Vi har placerat dessa tidningar på strategiska ställen i Karlskoga som Nobelmuseet, Konsthallen, Biblioteket, Hotell Alfred Nobel, på Turistinformationen på Karlskoga kommunens servicecenter mm.

I fortsättningen är det viktigt att ni medlemmar skickar in och håller oss uppdaterade med era aktuella mailadresser. Det gör ni till Anita Öjendal, som håller i medlemsregistret. Hennes mailadress är anita@ojendal.se. Det kommer i fortsättningen vara vår informationsväg. Likaså vi andra i styrelsen tar gärna emot åsikter och tankar om vår verksamhet och om tidningen. Styrelsens mailadresser finns på sidan tre i denna tidning som alltid.

Jag vill tacka alla som har bidragit i tidningens framställning under alla mina år som redaktör. Tack för artiklar, bilder, tackmail och hejarop samt kommentarer om något har blivit fel. Tack mina vänner i styrelsen för korrekturläsning mm. Likaså min make Mikael, som kommer med goda råd när svenska språket blir ett gissel för mig med min finska bakgrund. Ni vet att ”Bakom varje framgångsrik kvinna

finns alltid en man!” På detta sätt blir tidningen ett gemensamt projekt.

I ärlighetens namn känns det lite vemodigt! Så är det alltid när man lämnar något gammalt som byts till något nytt. Att hämta och bära ett paket på 20kg kan jag vara utan! Men hade vi haft de resurser som krävs så hade jag gärna behållit papperstid-

ningen också. En papperstidning är en papperstidning, riktig tidning – lättillgänglig, genuin och äkta – i alla fall för min generation. Men, snart är vi där och tycker att det här går ju bra att läsa digitalt också – Så de så!

Kom ihåg nobelvannen.se

*Jaana-Kaisa Björk,
Redaktör Nobelvänner*

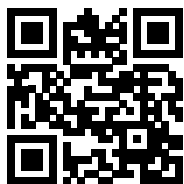
*Redaktör Jaana-Kaisa Björk
sorterar gamla tidningar vid
arkiveringen 2021.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

**Välkommen att besöka
Nobelmuseets Vänners hemsida!**

www.nobelvannen.se

SAAB

Medlemsinformation, öppettider mm.

Hemsida www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända.

Medlemsavgift för 2026

Betalas in fr.o.m. januari 2026.

Enskild medlem 200kr/år

Medlemsavgift betalas på

Bg: 5967-5074 på SHB.

Skriv på ditt namn, adress och e-mejladress på inbetalningen.

OBS! Byter du postadress eller mail-adress låt oss veta det. Skicka det till Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 691 54 Karlskoga eller via mejl anita@ojendal.se Se vidare info också på vår hemsida www.nobelvannen.se

Du får ett medlemskort med i tidning!

Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Ta med senaste tidningen när du besöker museet för att få de förmåner som gäller för medlemmar. Du kan också klippa sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmuseets Vänners logotype och det år som medlemskortet gäller. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress med årtal på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet vid ordinarie öppettider (juni, juli och augusti) om du är medlem. Säg det i kassan där man köper biljetter och visa ditt medlemskort, som finns här längst bak i tidningen med ditt namn och adress på. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress med årtal på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Rabatterad pris på konserter på Mötesplats Alfred Nobel!

Du som är medlem i Nobelmuseets Väänner har möjlighet att gå på Konserthörens konserter vid Mötesplats Alfred Nobel med rabatterad pris. Ta med ditt medlemskort som finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress med årtal på. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress och årtal på andra sidan.

Ordinarie biljettpriset för Vuxna 250kr, för Nobelmuseets Väänner 210kr. Ungdom 10-25 år 125kr. Barn gratis. Vilka konserter det gäller får du information på Konserthörens hemsida: www.karlskogakonsertforeningen.se eller här i tidningen och på vår hemsida www.nobelvannen.se . Biljetter köper du på Spåns Bokhandel

Bergsmansgatan 4, Karlskoga. Betala kontant eller Swish 123 691 70 41 eller på Nortic www.nortic.se

Öppettider för Nobelmuseet i Karlskoga vår och sommar 2026

Museet med guidningar öppet lördagar i 28/2, 14/3, 28/3, 11/4, 25/4, 9/5 samt 23/5. Kl. 12 – 16. Andra tider endast förbokningar. Sommaröppet den 16 juni till 16 augusti tisdag – söndag. kl. 11-17.

Café Nobel i anslutning till Nobelmuseet i Karlskoga

Caféet finns i en underbar vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred Nobels Herrgård. Här serveras kaffe/the, dricka med bullar och kakor samt goda smörgåsar. Café Nobel samt souvenirshopen är öppen när museet är öppet. Se hemsidan:

www.nobelkarlskoga.se eller ring tel. 0586-245 245 för information.

**HITTA DITT FAVORITHOTELL PÅ
EKMANHOTELS.SE**

ROS OSS FÅR DU EN HEMTREVLIIG HOTELLUPPLEVELSE!

Möten, upplevelser & en god natts sömn
Scanna QR koden för mer info om våra hotell

KARLSKOGAHEM

www.karlskogahem.se

*Klipp ur
och spara!*

di

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2026

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586 - 245 245

E-post: info@nobelkarlskoga.se | www.nobelkarlskoga.se

Anneli Lyckeborn

Verksamhetschef.

076-826 40 90, 0586-245 245 | anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Välkommen till Karlskoga!

Här finns ett stort utbud av aktiviteter, restauranger, caféer, sevärdheter och spännande evenemang. Njut av musik, teater, träning, konst och mycket mer – i Karlskoga finns det alltid något att hitta på för den som vill!

Läs mer på:
visitvarmland.com/karlskoga

Karlskoga